

**Ierosināta lieta par Rīgas domes saistošo noteikumu normu,
kas nosaka nekustamā īpašuma nodokļa likmi gadījumos, ja īpašumā deklarēta
persona ar citas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas valsts
vai Šveices Konfederācijas pilsonību**

Satversmes tiesas 3. kolēģija 2017. gada 8. novembrī ierosināja lietu “Par Rīgas domes 2015. gada 9. jūnija saistošo noteikumu Nr. 148 “Par nekustamā īpašuma nodokli Rīgā” 3.¹ punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. pantam un Līguma par Eiropas Savienības darbību 18. panta pirmajai daļai un 21. panta pirmajai daļai”.

Apstrīdētā norma

Rīgas domes 2015. gada 9. jūnija saistošo noteikumu Nr. 148 “Par nekustamā īpašuma nodokli Rīgā” (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr. 148) 3.¹ punkts: “Ja nekustamā īpašuma objektā deklarēta citas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas valsts vai Šveices Konfederācijas pilsoņa vai personas, kas ir saņēmusi pastāvīgās uzturēšanās atļauju Latvijā, dzīvesvieta, saistošo noteikumu 3. punkta ievaddaļā noteiktās nekustamā īpašuma nodokļa likmes¹ piemērošanai iepriekšminētās personas dzīvesvietai jābūt bijušai deklarētai Latvijā uz tā gada, kas ir bijis 7 gadus pirms attiecīgā taksācijas gada, 1. janvāri. Ja personai vienreiz konstatēta atbilstība šim kritērijam, nākamajos taksācijas gados to atkārtoti neizvērtē un uzskata par izpildītu.”

Augstāka juridiska spēka normas

Satversmes 91. pants: “Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas.”

¹ Rīgas domes 2015. gada 9. jūnija saistošo noteikumu Nr. 148 “Par nekustamā īpašuma nodokli Rīgā” 3. punktā noteiktas konkrētas nekustamā īpašuma objektu kategorijas, kurām iespējams piemērot samazināto nekustamā īpašuma nodokļa likmi. Samazinātās nekustamā īpašuma nodokļa likmes atbilstoši īpašuma kadastrālajai vērtībai ir šādas:

- 0,2% no kadastrālās vērtības, kas nepārsniedz 57 000 *euro*;
- 0,4% no kadastrālās vērtības daļas, kas pārsniedz 57 000 *euro*, bet nepārsniedz 107 000 *euro*;
- 0,6% no kadastrālās vērtības daļas, kas pārsniedz 107 000 *euro*.

Līguma par Eiropas Savienības darbību 18. panta pirmā daļa: “Piemērojot Līgumus² un neskarot tajos paredzētos īpašos noteikumus, ir aizliegta jebkāda diskriminācija pilsonības dēļ.”

Līguma par Eiropas Savienības darbību 21. panta pirmā daļa: “Ikvienam Savienības³ pilsonim ir tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs, ievērojot Līgumos noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī to īstenošanai paredzētos pasākumus.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc tiesībsarga pieteikuma. Pieteikuma iesniedzējs pārbaudes lietas ietvaros konstatējis trūkumus Saistošo noteikumu Nr. 148 normā, kas nosaka atšķirīgu nekustamā īpašuma nodokļa likmes piemērošanu gadījumos, ja īpašumā deklarēta dzīvesvieta personai ar citas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas valsts vai Šveices Konfederācijas pilsonību. Apstrīdētajā normā ietverts nosacījums, ka atšķirīgu nekustamā īpašuma nodokļa likmi var piemērot tikai gadījumā, ja šī persona ir bijusi deklarēta Latvijā uz tā gada 1. janvāri, kas ir bijis 7 gadus pirms attiecīgā taksācijas gada. Pieteikuma iesniedzējs aicinājis Rīgas domi noteiktā termiņā šos trūkumus novērst. Rīgas dome konstatētos trūkumus noteiktajā termiņā nav novērsusi.

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka pašvaldībai nav tiesību noteikt tādus nekustamā īpašuma nodokļa likmes piemērošanas kritērijus, kas pārkāpj Satversmē un Līgumā par Eiropas Savienības darbību nostiprināto diskriminācijas aizlieguma principu. Turklāt apstrīdētā norma ierobežojot arī citas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas valsts, kā arī Šveices Konfederācijas pilsoņa Līgumā par Eiropas Savienības darbību nostiprinātās tiesības uz brīvu pārvietošanos.

² Vārds “Līgumi” apzīmē Līgumus, kas ir Eiropas Savienības pamatā un kuriem ir vienāds juridisks spēks. Tie ir:

- Līgums par Eiropas Savienības darbību;
- Līgums par Eiropas Savienību.

³ Vārds “Savienība” Līgumā par Eiropas Savienības darbību ir apzīmējums vārdu salikumam “Eiropas Savienība”.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Rīgas domi līdz 2018. gada 8. janvārim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2018. gada 8. aprīlis. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze
Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv
67830737, 26200580